

SILJAN- FARRISVASSDRAGET VANNOMRÅDE.

Notat fra møte i Siljan KOMMUNEHUS 3. JUNI 2015 KL. 12-15.

Tilstede:

Kjell G. Borgeraas, Siljan kommune
Bjørn Evensen, Larvik kommune
Gunnar Kleven, Fylkesmannen i Vestfold
Eivind E. Andersen, Fylkesmannen i Vestfold
Arne Kjellsen, Fylkesmannen i Telemark
Steinar Tronhus, konsulent
Ingrid Strande, Telemark fylkeskommune
Forfall: Lars W. Solheim, Vestfold fylkeskommune

AGENDA:

1. Status – vannforvaltning generelt og i Vest- Viken vannregion
2. Siljan- Farrisvassdraget – litt historikk og tanker om videreføring
3. 2. gangs høring av regional plan- betydning for Siljan- Farrisvassdraget?
4. Planlegge og gjennomføre tiltak. Samordning mellom sektorene
5. Overvåking
6. Konkludere- behov for koordinator/bistand fra FM, fra FK, fra VRM- hva vil fungere mest effektivt i dette vassdraget?
7. Eventuelt

1. Status – vannforvaltning generelt og i Vest- Viken vannregion

Formålet med møtet var:

- å drøfte behovet for oppfølging av vannforvaltningsarbeidet i Siljan- Farrisvassdraget. Prosjektet opphørte formelt i 2013 i og med styringsgruppas leveranse av lokal tiltaksanalyse.
- å informere hverandre om status og hva som skjer framover og 3)
- drøfte løsning for å «holde tak» i vannområdet som en enhet

Et notat om vannforvaltninga generelt var sendt ut på forhånd. Denne viser kort tidsbolker i planprosessen fra 2000 da EU vedtok vanndirektivet til Norge implementerte dette i 2007 gjennom vannforskriften og til 2015 da fylkestingene skal vedta de regionale vannforvaltningsplanene. I Vest- Viken er planen nå sendt på 2. gangs høring. Etter fylkestingsvedtak i desember 2015 sendes planen til Klima- og miljødepartementet som foredrar saken for kongelig resolusjon i mars 2016. I tida 2016-2021 skal tiltak for å bedre vannmiljøet planlegges og gjennomføres. Dette er primært sektorenes ansvar. Jfr. vannforskriftens mål om helhetlig vannforvaltning for å oppnå god miljøtilstand og å beskytte vannet, er det viktig med tverrsektoriell oppfølging av planen og koordinering av plangjennomføring.

2. Siljan- Farrisvassdraget – litt historikk og tanker om videreføring

Historikk.

Prosjektet starta opp våren 2009 etter initiativ fra Vestfold interkommunale vannverk og fylkesmennene i Vestfold og Telemark. I 2009 var det Fylkesmennene som både hadde plan- og prosessansvar og miljøfaglig ansvar for vannforvaltninga. 1.1. 2010 fikk fylkeskommunene plan- og prosessansvaret, mens det miljøfaglige fortsatt ligger hos fylkesmennene. Siljan kommune var vertskommune og hadde prosjektledelsen i tida 2009-2013/14. Styringsgruppa leverte lokal tiltaksanalyse i 2013. Denne var basert på omfattende utredninger og lokale drøftinger

der sektorer og interessenter var aktivt med både administrativt og finansielt. Tiltaksanalysen er således et godt grunnlag for å arbeide med gjennomføring av planen. Analysen finnes her: <http://www.vannportalen.no/vannregioner/vestviken/aktuelt1/nyheter1/2015/2.-kvartal/2.-gangs-horing-av-vesentlige-endringer/>

Fylkesmennene og kommunene som var aktivt med i planarbeidet mener at organisering og gjennomføring av arbeidet i Siljan- Farrisvassdraget fungerte godt, kanskje særlig fordi sektorer og interessenter var så aktivt med. Prosjektet var et spleiselag mellom alle aktører: kommunene, fylkeskommunene, fylkesmennene og sektorer og interessenter. Siljan kommune gjorde en god jobb som vertskommune og PL.

Tanker om videreføring

-Fra andre vannområder særlig fra pilotperioden, viser det seg at det ikke er en selvfølge at sektorene tar tak i sine oppgaver i hht det som er nedfelt i plan og tiltaksanalyser.

-Bør nok ha noen som holder tak i dette og koordinerer, informerer, rapporterer.

-Det vil komme oppgaveforespørsler og «pålegg» som en følge av planvedtak.

Vannforvaltningsarbeidet skal etter vannforskriften pågå til 2033, så det bør være en organsiering og kommunikasjon i vannområdet, på tvers av kommune- og regiongrenser.

-Kommunesektoren vann- og avløp har gode rutiner og planer for sin sektor. Siljan skal bla. framover fokusere mye på spredte utslipp og lyser ut stilling innenfor dette området.

-Siljan har alltid vært opptatt av at kommunen ligger oppstrøms Farris (drikkevannskilde for en stor befolkning) og har hatt mye fokus på god infrastruktur, renseteknikk og å ha virkemidler gjennom aktuelle forskrifter og hovedplan for VA. Siljan var for eksempel tidlig ute med biologisk rensing i rensesanlegg.

-Vannforskriften og arbeidet er blitt godt mottatt politisk i Siljan, da den fungerer litt som «pådriver» bla. for vann- og avløpssektoren og gjennomføring av VA- planer. Kommunen øker stadig avgiftsnivået for bla. å kunne realisere måloppnåelse mht godt vannmiljø.

-Landbrukstiltaka i Siljan er det det interkommunale landbrukskontoret som må følge opp; - et koordineringsbehov her(?)

-Larvik er med i 4 vannområder. Kommunen har ikke kapasitet til å følge opp alle disse, så en eventuell videreføring av Siljan- Farris må ikke bli for byråkratisk. Viktig å holde det administrative nede på et minimum. Det er tiltaksgjennomføring som er viktig. For Larvik sin del er det uten tvil Farrisvannet og Hammerdalen som må ha hovedfokus i dette vassdraget.

-Geografisk område/nedbørfelt synes fornuftig å holde fast ved. Dette er et oversiktlig vassdrag med ikke for mange sektorinteresser, så det burde være mulig å løse ting relativt enkelt. Bør ikke slås sammen med nabovassdrag (f. eks. Numedalslågen, Skien- Grenlandsfjordene).

-Kongsberg som ligger oppstrøms har store arealer i Numedalslågen, så en antar at de ikke vil delta så aktivt videre, men de må holdes orientert. Det samme med Porsgrunn og Skien som også har arealer i nedbørfeltet.

-Vannregionmyndigheten og fylkeskommunene mener det er viktig at vannområdet har en kontaktperson som kan motta henvendelser/informere/delegere og koordinere. Viktig at kontaktpersoner i hver kommune informerer og holder tak i dette i egen kommune.

-Omfanget av hva det er behov for av administrativt arbeid for å kunne gjennomføre planen, bør drøftes med jevne mellomrom av aktørene både sammen og i egen sektor – bla. for å finne smarte, effektive løsninger.

-Fylkeskommunene er innstilt på å bidra med midler i et spleiselag for å kunne videreføre vassdragsarbeidet jfr. den regionale planen og mål som er satt.

3. 2. gangs høring av regional plan- betydning for Siljan- Farrisvassdraget?

I 2. gangs høring (20. mai til 14. juli) er de viktigste endringene fra 1. g. høring følgende:

- Konkretisering av miljømålene for vannforekomster i regulerte vassdrag

- Regional prioritering av regulerte vassdrag for revisjon/innkalling.
- Kost/nyttevurderinger.

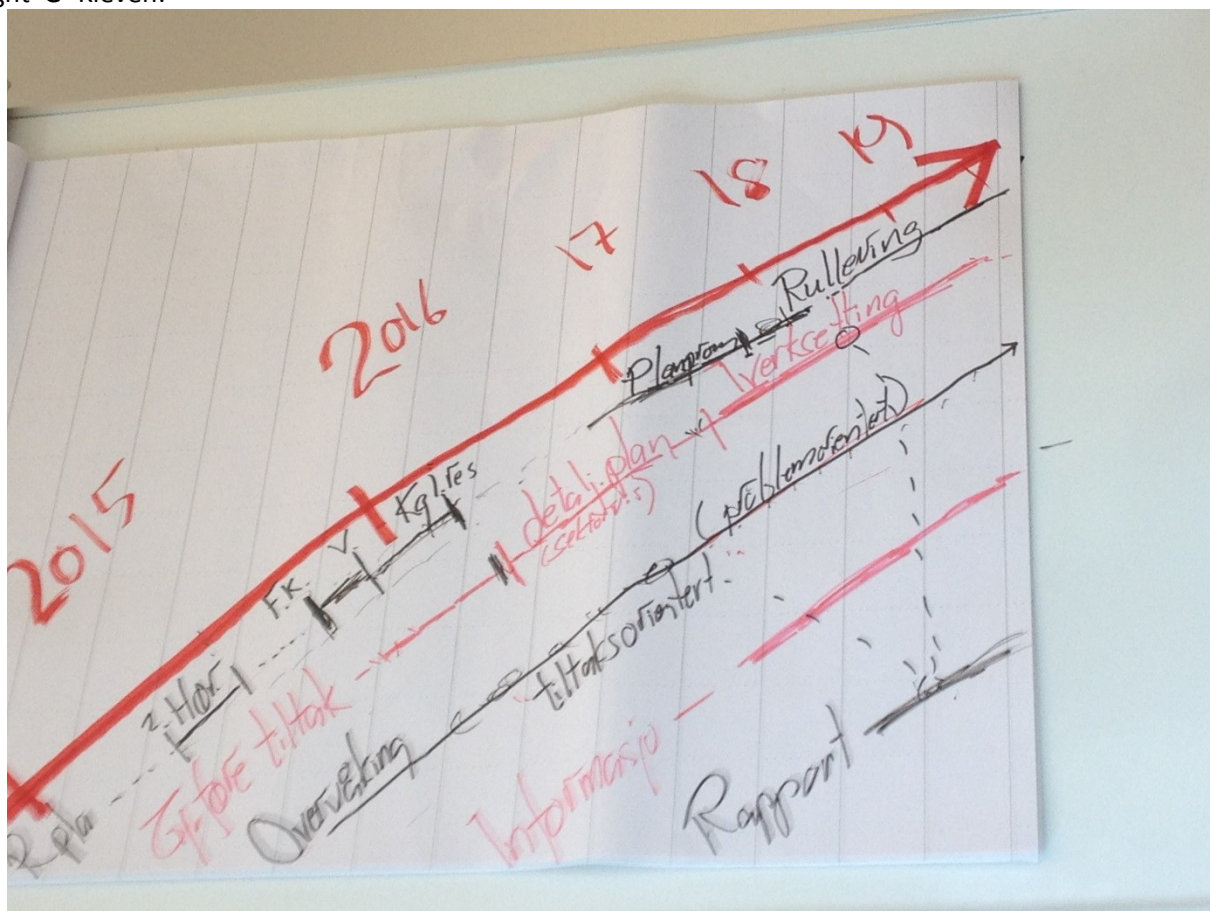
Betydningen for dette vassdraget er bla. at det er ryddet noe opp i SMVF'ene i hht. statlige veiledninger og Vann- Nett oppdateringer, miljømål for SMVF er presisert nærmere og det er gitt en tydeligere begrunnelse for å få Hammerdalen på liste for innkalling etter § 66 i vannressursloven.

Aktørene vurderer selv om de uttaler seg til 2. gangs høring.

Noen kommentarer:

- Kost-nytte kapitlet er fortsatt mangelfullt. (Skuffende at bla. Miljødirektoratet ikke har levert innenfor sine ansvarsområder; for eksempel opprydding i forurenset sjøbunn)
- Hammerdalen burde vært løftet mye høyere på prioriteringslista med tanke på alt som er fremsatt og dokumentert om dette vassdragsavsnittet gjennom mange år.

HVA STÅR VI FORAN AV PLAN- OG OPPFØLGING på kort sikt fram til 2018? SE SKISSE, copyright G- Kleven:

4. Planlegge og gjennomføre tiltak. Samordning mellom sektorene.

De fleste tiltakene som vannområdet styringsgruppe har prioritert som nr 1 i tiltaksanalysen, er tiltak i regulerte vassdragsavsnitt og som regulanten påtar seg som frivillige tiltak (bla. Mykleelva og Vanebuelva)

Noen tiltak ligger inn under vann- og avløpssektorene og noen tiltak kreves det store ressurser fra flere for å kunne iverksette (ref. Hammerdalen)

Regulanten Skagerak kraft AS v. kontaktperson Einar Tafjord og som deltok i planprosessen i Siljan-Farrisvassdraget, har signalisert at de er rede til å sette igang med tiltaksgjennomføring, men venter på henvendelse fra vannområdet.

Samordningsbehovet går bla.ut på å holde kontakt med aktuelle sektorer og interessenter, bistå med informasjon og noe tilrettelegging for gjennomføring av tiltak (særlig overfor kraftsektoren), følge opp og bistå vannregionmyndigheten, bistå FM i forhold til overvåkingsprogrammet, holde seg litt oppdatert på vannforvaltningsarbeidet («holde tråden»), forvaltning av eksisterende fond, sette opp et enkelt arbeidsprogram med budsjett og få til et spleiselag videre om det er behov for det.

5. Overvåking.

Fylkesmennene har hovedansvar for overvåkingsprogram og oppfølging.

Et notat som bla. Siljan kommune har fått fra Vestfold Vann iks høst 2014 vedr. forestående igangsetting av forurensingsanalyse ble utdelt på møtet. Siljan har sendt dette til FM Telemark tidligere. Fylkesmannen i Vestfold v. G. Kleven undersøker nå dette med Vannverkene for bla. å gjøre de klar over arbeidet med forurensningsregnskap som vannområdet fikk gjennomført i 2011. Det er viktig med koordinering og informasjon.

Tronhus bistår fylkesmennene med noe overvåking framover.

En del av midlene i fondet er øremerket overvåking.

6. Konkludere- behov for koordinator/bistand fra FM, fra FK, fra VRM- hva vil fungerre effektivt i dette vassdraget?

Jfr. vannforskriften skal arbeidet pågå til 2033.

Nært forestående er vedtak av regional plan i fylkestingene i des. 2015 og Kgl. Res. i mars 2016.

Rullering av regional plan fra 2016/17 med planprogram, oppdateringer av tiltaksanalyser, vesentlige spørsmål og planvedtak

Gjennomføring av tiltak 2016 – 2021 innebærer planlegging, finansiering, koordinering, gjennomføring, overvåking, rapportering.

Siljan kommune er opptatt av at sektorene selv må kunne gjennomføre egne oppgaver, men ser at det er behov for noe koordinering av arbeidet og disponering av midler på fond.

Vannområdet bør holde kontakt både med aktører som har sektoransvar og de som ikke har det (f. eks.kraftbransjen der NVE er sektor) med tanke på informasjon og koordinering.

Eksemplet med notat fra Vannverkene (se pkt.5) tyder på at det er et koordineringsbehov.

Det bør være en kontaktgruppe som møtes min. 2 g i året.

En av kommunene bør ha et sekretariatsansvar som dekkes av felles midler gjennom spleiselag.

Sekretariatet kan gå på omgang, men mest naturlig at Siljan tar dette i første omgang.

Forslag om at Siljan kommune har rollen som vertskommune fortsatt en stund. Tronhus bes følge opp på kort sikt både med administrativt arbeid og noe markarbeid/overvåking. Forslaget ble bifalt.

Viktige nærstående oppgaver:

- Kontakt med Skagerak Energi as for tiltaksgjennomføring
- Overvåking og kontakt med aktører vedr. forurensingsregnskap
- Budsjett
- 2. g. planhøring. Info til de av aktørene som har behov for det.
- Følge opp vedr. henvendelser fra VRM (bla. rapportering)

I løpet av høsten bør drøftes

- Behov for et «mandat» til kontaktgruppe og hvilke aktører som bør delta og hvordan det politiske miljøet involveres.